

Zásobování a odsuny u jezdeckých brigád.

Životní a bojové prostředky jezdeckých brigád v poli jsou stejně rozmanité jako u jiných vyšších jednotek. Pro živobytí je třeba, aby jejich části dostaly denně nutné množství proviantu, pro operace je nezbytné, aby jim bylo dodáno včas střelivo a různý technický materiál, aby byly ošetřeny raněné osoby, aby se dostalo péče raněným koním, aby bojující oddíly byly zbaveny všeho, co by jim v boji nebo při jakékoliv jiné operaci překáželo. Z toho vyplývá, že při zásobování a odsunech v rámci jezdecké brigády může se uplatnit činnost služeb všech druhů.

Avšak způsob boje jezdeckva a úkoly, ke kterým jsou jezdecké brigády určeny, vyžadují, aby byly pohyblivé a pružné, a proto jim bývají obvykle přidělovány jen orgány těch služeb, kterých nevyhnutelně potřebují, t. j. orgány služby intendační, zdravotnické, veterinářské a dopravní, a i pro tyto služby jen orgány nejužitečnější s rychlými dopravními prostředky. Snaha vybavit jezdecké brigády co možná nejmenším množstvím trénů a orgánů služeb, poněvadž i rychle pochoduující větší kolony služeb a trénů jim mohou při plnění některých úkolů překážet, vedla k tomu, že při organizaci našich jezdeckých brigád byl počet orgánů služeb dosti radikálně omezen na zdravotnickou ambulanci, na hospodářský ústav (na autech) a na 2 nákladní automobilní kolony pro každou brigádu. Jiné služby jsou u našich jezdeckých brigád zastoupeny jen přednosty služeb. Tato organisace má ovšem za následek, že armáda bude často nucena vypomoci jezdeckým brigádám vlastními prostředky nebo odkázat je na pomoc sousedních divisí.

Většinu zásob dodají jezdeckým brigádám orgány armádních služeb a úloha brigádních služeb bude záležeti v tom, že převezmou dodaný materiál, dopraví jej k vojskům a rozdělí podle potřeby a podle pokynů velitelství. Podobně také služby jiných vyšších jednotek jsou hlavně rozdělovateli zásob, avšak skrovné vybavení jezdec-

kých brigád orgány služeb má na působnost veškerých služeb jezdeckých brigád ten vliv, že se jejich činnost omezuje ještě více než u vyšších jednotek pěchoty na úkol rozdělovatele zásob. Jinak ovšem se ani u jezdeckých brigád působnost služeb neodchyluje nikterak od všeobecných zásad chodu zásobování a odsunů, které musí být jen přizpůsobeny pohyblivosti jezdeckta a širokým frontám, na kterých jezdecké brigády obvykle operují.

V boji na zdrženou v pásmu asi 15—20 km, na zvědech v prostoru 20—30 km, nebo při krytu shromažďování vojsk na frontě ještě rozsáhlejší, bude úkol rozdělovatelů zásob značně ztížen velkým počtem zásobovacích míst, poměrně rychle se měnících vlivem pružného vedení boje za těchto operací na široké frontě. Co se týká odsunů, bude při tak rozsáhlých frontách nesnadné, usměrnit odsun rarěných z jednotlivých částí fronty na centrálně položená místa nebo na společnou odsunovou tepnu.

K těmto obtížím přistupují ještě další, plynoucí z rychlosti pohybů jezdeckta, které je s to vytrvale pochodovat ve dne i v noci rychlostí asi 7 km v hodině a proto při přesunech, nájezdech, využití úspěchu a pronásledování může podle válečných zkušeností urazit i 100 km za 24 hodin, a je-li to nutno, 160 km ve dvou dnech. Rychlým pochodem jezdeckých částí mohou se orgány služeb brigádních poměrně lehko přizpůsobit, protože jsou automobilisovány, hůř je tomu však, pokud jde o tělesové tréný, které vyjma 2 plukovní muniční auta jsou složeny z vozidel s koňským potahem. Denní výkon těchto trénů je pochod 30—40 km a rovná se tedy sotva polovině pochodové možnosti eskadron. Zůstanou proto často zpět na vzdálenosti jednodenního až dvoudenního pochodu.

Tím pak nastane v chodu zásobování a odsunů nepříznivá situace, které je možno čelit jen účelnou improvisací a nejširším využitím automobilních dopravních prostředků brigády.

Přesných pravidel pro organizaci zásobování a odsunů při rychlých pochodech není. Záleží tu jedině na dovednosti řídicích orgánů, aby podle situace našli vhodný způsob, jakým by bylo materiální zaopatření jednotek co nejvíce zajištěno. Jakými úvahami se při tom mohou řídit, lze nejlépe zkoumat podrobnějším studiem podmínek chodu jednotlivých služeb, které je předmětem dalších statí.

Intendanční služba.

Na zvědech a vůbec za akcí, při nichž budou operovat vzdáleny od hlavních sil armády, přijdou jezdecké brigády často do krajů bojem dosud nezasažených nebo jen málo zasažených a místní zdroje poskytnou jim pak dostatek proviantu všech druhů, tím spíše, že početní stavy jezdeckých jednotek jsou malé v poměru k šířce a hloubce jejich obvyklých akčních pásem. V těchto případech zbývá dodat jim jen hotový chléb, což pro brigádu o 3 plucích je náklad 2 třítunových aut, tedy množství, jehož doprava nemůže činit potíže.

Za většiny operací bude ovšem třeba přisunovat jezdeckým brigádám všechn proviant neb alespoň jeho část od armády a tu při organizaci odběru a výdeje zásob musí se přihlížet hlavně

k rychlosti postupu nebo přesunu brigády. Nevykoná-li brigáda za den více než asi 20 km, mohou proviantní vozy pochodovat pro zásoby do proviantních výdejen anebo na zásobovací nádraží a vrátit se včas k svým tělesům. Při denním pochodu 30—40 km nemohou se však proviantní vozy již vraceti k místům odběru, leda tehdy, když brigáda nebo armáda vlastními prostředky přisune nový proviant ze zásobovacího nádraží co nejbližší k stanovišti proviantních vozů. Ale ani v tomto případě, když brigádní nebo armádní dopravní prostředky dovezou zásoby přímo až k proviantním trénům, takže tyto trény mají vykonat jen pochod ke svým částem, není možno, aby dohonily brigádu, jestliže pochoduje rychlostí větší nežli 40 km za den. Proto máme v organisaci našich jezdeckých jednotek proviantní trény jen pro jednodenní dávku proviantu a pro dovoz druhé dávky je počítáno s jednou ze dvou automobilních kolon brigády. Podle toho, na jakou vzdálenost mají být zásoby dopraveny, použije velitelství brigády k odběru proviantu střídavě buď proviantních vozů neb aut, která nahrazují druhý odřad proviantních trénů.

Při dlouhých a rychlých pochodech bude třeba po dva i více dní za sebou použít automobilů a dopravit na nich proviant až k vojenským tělesům.

Proviantní vozy pro tuto dobu by tedy pochodovaly za brigádou prázdné, neboť musíme předpokládati, že velitelství brigády bude předvídat použití aut včas a neodešle proviantní vozy k odběru, když brigáda má před sebou daleký pochod. Abychom přece jen nějak využili proviantních vozů i v těchto případech, dá se snad uvažovat o tom, že by na ně mohla být naložena zvláštní dávka proviantu, kterou by vydaly vojenským tělesům, až brigádu za 2—3 dny dostihnou. Tato dávka by ovšem musila být kombinována ze záložní dávky a drobného proviantu normální dávky, poněvadž chléb a hlavně čerstvé maso naložené na obyčejných vozech by byly za tu dobu nepoživatelné.

Ať již dopravíme zásoby proviantu k vojenským tělesům jakýmkoliv způsobem, nebude nám to při rychlých a dlouhých pochodech nic platno, neboť kuchyně nemohou udržovat týž pochodový ruch jako jejich jednotky a tedy ani vydat včas teplou stravu. Jde-li o jeden den, není tento nedostatek kritický a jednotky se třebas spokojí záložní dávkou, studenou stravou, nebo si nouzově připraví teplou stravu s použitím kuchyní obyvatelstva. Trvá-li však pochod déle, musíme hledět, aby tomuto nedostatku bylo nějak pomoheno. Jakým způsobem může brigáda tuto otázku vyřešit? Tak, že dá naložit převozně kuchyně se zásobami na auta a dopravit k jednotkám. Má k tomu dostatek automobilů? Ano! Počítáme-li pro dopravu jednodenní dávky proviantu i s masem a ovšem asi 10 aut, zbývá jí ještě 30 aut, poněvadž disponuje dvěma automobilními kolonami o 20 vozidlech. Tři jezdecké pluky mají dohromady 21 převozných kuchyní. O kuchyně jezdecké ženijní rot, cyklistické korouhve, eventuálně přiděleného dělostřelectva (jde obyčejně o dělostřelectvo automobilisované) se nemusí starat, poněvadž tyto útvary mají vlastní automobilní dopravní prostředky. K převozu

21 kuchyní i se zásobami je potřebí 21 aut, takže pro materiál jiných služeb má pak již jen 9 aut. Na dopravu střeliva mají jezdecké pluky vlastní auta a potřeba jiného materiálu je u jezdeckých brigád za pohybných operací malá; ostatně zbývajících 9 aut stačí na dopravu asi 25 tun materiálu. Podle těchto úvah není, proč by velitelství brigády v určitých případech nemohlo rozhodnout pro dopravu převozných kuchyní na automobilech a bude to záviset jen na situaci, na celkové potřebě dovozu materiálu všech druhů, na eventuální nutnosti převozů jiných, na př. ženijní roty, a na délce trvání kritické situace proviantní služby.

Účelnou kombinací naznačených zde způsobů odběru a dopravy proviantu je velitelství jezdecké brigády s to, zajistiti zásobování podřízených jezdeckých jednotek za všech okolností.

Při nájezdech budou jezdecké brigády mnohdy odkázány jen na to, co najdou na místě, a na záložní dávky, které vezmou s sebou u muže nebo na koni. Za těchto velmi pohybných akcí a rychle měnivé situace nemohou ovšem trény brigád dohánět a automobilní kolony ji jen stěží dostihnou, protože komunikační spojení bude často více nežli problematické.

Co se týká jezdeckého hospodářského ústavu, může brigádu za všech okolností následovati, poněvadž je automobilisován.

Jezdecké brigády nemají polní pekárny a proto musí být dáván chléb hotový od armády nebo odebrán od některé sousední divise. Ani vlastních jatek nemají a dostanou tedy i čerstvé maso podobným způsobem. Odběr, dopravu a výdej provedou zároveň s drobným proviantem a není tedy třeba uvažovat o zvláštních opatřeních, tím méně, že pro tyto dva druhy potravin potřebuje brigáda denně jen asi 3—4 aut.

Zbrojní služba.

Dnešní jezdecktvo vyplňuje své úlohy palbou jako hlavním prostředkem boje. Počet samočinných zbraní jezdeckých jednotek je velký, dovoluje jim za všech okolností vyvinout mohutnou palbu a proto i potřeba střeliva je značná. Možnost jezdecktva postupovat i v terénu, kde je hipická vozidla nemohou následovat, jeho pohyblivost, umožňující náhlé a daleké přesuny, ztěžují v značné míře včasný přísun střeliva eskadronám.

Těmto úvahám odpovídá v zásadě organisace zbrojní služby našich jezdeckých pluků, neboť jejich zásoby střeliva — kromě střeliva u muže — jsou dopravovány tak, aby část byla s sebou vždy, i když se jednotky pohybují mimo cesty nebo provádějí daleké přesuny, při kterých vozy trénů zůstanou pozadu. Jsou totiž zásoby vojskových těles rozděleny u muže, na nosných koních, na muničním voze eskadrony a na dvou muničních autech pluku. Tím způsobem je zaručeno, že alespoň část střeliva bude za všech okolností po ruce.

Doplňováno toto střelivo za boje bude ze zásob armády, poněvadž jezdecké brigády nemají muničních kolon. Jak se dopraví doplňky střeliva k eskadronám? To závisí na vzdálenosti zásob-

vacích nádraží nebo míst, na která armáda zásoby dopraví, a na šířce fronty, na níž mají býti rozděleny.

Případy, v kterých by muniční vozy mohly odebrat střelivo přímo na zásobovacím nádraží nebo v armádní výdejně, budou velmi řídké a vyskytnou se snad jen v obraně. Obvyčejně bude třeba dopravit doplněk střeliva plukovními automobily na dosah eskadron a zde odevzdati muničním vozům, jestliže stačí následovati své jednotky, nebo vydat zásoby přímo nosným koním, když muniční vozy zůstanou pozadu. Zásobovat první linii střelivem z muničních vozů je možné tehdy, když postup brigády nepřesahuje 20 km, auta dopraví střelivo na místa vzdálená od fronty nejdále 3–5 km a fronta je jen tak široká, že příčné přesuny muničních vozů od těchto míst k eskadronám prodlužují jejich pochod nejvýše o 2–3 km, takže souhrn pohybů muničních vozů za postupu, k místům odběru a odtud zpět k eskadronám nepřekročí hranice denní možné výkonnosti hipomobilních dopravních prostředků, t. j. 30–40 km.

Postupuje-li brigáda rychle, je doprava střeliva automobily až k nosným koním pravidlem. Pak ovšem pozbývají muniční vozy pro eskadrony, třebaže jen přechodně, ceny a jejich zásoby tvoří vlastně třetí sled střeliva, příliš vzdálený, aby ho mohly eskadrony ve vlastní působnosti upotřebit. V těchto případech doporučuje se proto odebrat muniční vozy eskadronám, shromáždit je a utvořit z nich jakousi brigádní muniční kolonu. Tato kolona může pochodovat za brigádou, a nedostihne-li jí za dne, alespoň večer doplnit střelivo eskadron na následující den, jestliže postup brigády nebyl větší než 40 km. Po celonočním odpočinku mohou se muniční vozy vrátit na místo, kam armáda nebo brigáda dodá svými prostředky další střelivo, znovu utvořit společnou kolonu a opět následovati postupující brigádu. Za tím účelem je ovšem třeba dodat jim automobily střelivo co možná nejbližší k první linii, aby se co nejvíce zkrátila jejich cesta od eskadron k místu odběru.

Při rychlém postupu dlouhými pochody může se stát, že muniční vozy ani do večera nedohoní své jednotky a plukovní automobily nepostačí pro zásobování střelivem, zvláště operuje-li brigáda v širokém pásmu. Pak musí brigáda, podle okolností i armáda zasáhnout svými dopravními prostředky, dovážet střelivo co nejvíce kupředu — co možná až na místa, kde je možno odevzdat střelivo nosným koním.

Za nájezdu bude snad někdy možno přisunout nové zásoby střeliva alespoň jednotkám operujícím podél některé hlavní komunikace, většinou však budou odkázány na zásoby, které mají u sebe, a nosných koních a na plukovních autech. Proto bude výhodné přidělit plukům jednotlivá vozidla brigádní automobilní kolony již na počátku akce, aby mohly již na počátku akce vzít větší zásoby s sebou, event. pravděpodobnou potřebu střeliva pro celou akci.

Průměrná denní spotřeba střeliva u jezdeckého pluku je asi 3 t. Připustíme-li, že se za zvláště intenzivních operací může zdvojnásobit a vyžadovat dopravu 6 t střeliva, zdá se, že nebude téměř nikdy tak velká, aby 2 plukovní auta na zásobování nestačila. Při

vhodné kombinaci automobilní dopravy s pohybem muničních vozů dosáhne se možnosti přisunout bojujícím jednotkám zásoby ještě větší. A konečně v situacích dopravně zvláště obtížných může — jak již uvedeno — brigáda nebo armáda svými prostředky vy-pomoci. Proto lze zásobování střelivem při nynější organizaci trénů jezdeckých brigád docela dobře provést, třebaže plukovní trény jsou z části složeny z povozů s koňským potahem, jejichž rychlost neodpovídá pohyblivosti jezdeckva.

Co se týká zásobování event, přiděleného dělostřelectva, nebude působiti zvláštní obtíže, zvláště půjde-li o dělostřelectvo automobilisované, které si může přisun střeliva obstarati vlastními prostředky. Ostatně průměrná denní spotřeba střeliva lehkého dělostřeleckého oddílu činí asi 30 t, t. j. náklad necelé jedné automobilní kolony, a jeho přisun není tedy těžko zdolati, i když brigáda bude mít dělostřelectvo hipomobilní a bude musit přisunovat střelivo vlastními prostředky.

Zdravotnická služba.

Vojsková tělesa mají jen nejnutnější personál a materiál pro sebrání a první ošetření raněných. Veškerý personál jejich zdravotnické služby je na koni a může tedy pochodovat stejně rychle jako eskadrony. Velitelství brigády disponuje automobilisovanou jezdeckou ambulancí a malou zdravotnickou automobilní kolonou o pěti vozidlech.

Na rozdíl od pěších divisí nemá jezdecká brigáda žádný orgán podobný divisní zdravotnické rotě a jezdecké pluky nemají povozů na dopravu raněných. Chod zdravotnické služby jezdecké brigády bude proto poněkud odlišný od organizace odsunů raněných v pěší divisi, zvláště za akcí, vyplývajících ze speciálního určení jezdeckých brigád, za nichž se omezí zdravotnická služba jen na sbírání raněných.

Prvním místem, kde se za boje dostane raněnému jezdcí lékařského ošetření, bude stanoviště lékaře korouhve. Výbava korouhve zdravotnickým personálem a materiálem je velmi skrovná a nestačí k zřízení obvaziště. Půjde zde obyčejně jen o jakési pohyblivé shromaždiště raněných. Odtud přijde raněný na plukovní obvaziště, jež se výkonností rovná asi prapornímu obvazišti pěchoty. Za linií plukovních obvazišť zřizuje brigádní ambulance, jež je dělitelná na 3 sekce, jedno nebo více brigádních obvazišť, které se svým umístěním a činností podobají jednak divisnímu obvazišti, jednak obvazištím pěších pluků. Také brigádní obvaziště poskytne raněným jen nejnutnější pomoci, roztřídí je a mimo umírající odevzdá všechny armádě, jejíž orgány je odvezou a dokonaleji ošetří.

Dopravu raněných z linie na plukovní obvaziště obstarají sběrači raněných.

Z plukovních obvazišť na brigádní obvaziště dopravují se ranění auty. V terénu, kde není vhodných cest pro auta, nebo je-li nepřítel příliš blízko, připadne i tato doprava sběračům raněných. V takových případech nebude jich ovšem vždy dostatek, a poněvadž personál ambulance jim pomoci nemůže, protože je obyčejně plně

zaměstnán na brigádním obvazišti, bude záhodno podle situace vypomoci zdravotnické službě vhodnou improvisací: přidělením mužstva, rekvisicí selských povozů atd.

Mnohdy bude také možno, aby armáda vypomohla jezdecké brigádě tím, že jí přidělí výpomocné povozy, v některých případech i celou nemocnici.

Operuje-li brigáda ve spojení s jinými vyššími jednotkami, může někdy také participovati na zdravotnické službě nejbližší divise.

Po tomto povšechném nastínění organisace odsunu raněných jezdeckých brigád je třeba ještě si blíže všimnout, jakým způsobem má jí být použito neb jak má být přizpůsobena za různých operací.

Za pochodu a ubytování budou nemocní péčí vojskových těles dopraveni do sběrný, kterou zřídí brigádní ambulance. Odsun ze sběrný k armádě obstarají zdravotnické automobily brigády nebo dopravní prostředky armády. Na dlouhých pochodech je ovšem nutno, aby se ambulance rozdělila a její sekce postupně zřizovaly sběrný podle toho, jak pohyb brigády pokračuje. Při zvláště rychlých pochodech nebudou vojsková tělesa s to dopravit nemocné vlastními prostředky do sběren, poněvadž nebudou mít u sebe povozy a nemocní by tam musili být donášeni na nosítkách nebo jít pěšky. V těchto případech spokojí se vojsková tělesa tím, že shromáždí nemocné na určitých místech na svých pochodových osách a oznámí to brigádě, která se postará, aby byli sebráni a odvezeni zdravotnickými auty.

Pro jezdeckou brigádu na zvědech není boj účelem, nýbrž jen prostředkem akce. Ztráty nebývají proto velké. Avšak sebrat a shromáždit raněné, roztroušené v prostoru 20—30 km širokém, bude dosti obtížné, tím více, že přezvědné oddíly budou příliš vzdáleny od pluků, aby plukovní zdravotnická služba mohla v jejich prospěch účinně pracovat. Proto zůstanou části vyslané na přezvědy odkázány ponejvíce na prostředky korouhve. To znamená, že se raněným může dostati jen nejnnutnějšího ošetření lékařem korouhve a že musí být odevzdáni k dalšímu ošetření brigádním orgánům zdravotnické služby, aniž procházejí plukovním obvazištěm. Odsun raněných neschopných pochodu od přezvědných oddílů dozadu může se dít jen na nosítkách, protože jezdecké pluky nemají povozů na dopravu raněných. Proto bude potřebí, aby zasáhla brigáda svými prostředky a převzala raněné co nejbliže předních částí. Za tím účelem zřídí za přezvědnými oddíly jednu nebo více sběren raněných, které se budou posunovat podél hlavních akčních směrů.

Doprava raněných na nosítkách je dosti namáhavá a vyžaduje i při malé vzdálenosti sběren od přezvědných oddílů mnoho času.

Sběrači raněných nebudou proto často s to, cestu od přezvědných oddílů do sběren a zpět opakovati tolikrát, aby všichni ranění neschopní pochodu byli odsunuti z předních linií. Tu se pak doporučuje, aby přezvědné oddíly podle potřeby rekvirovaly na místě povozy pro dopravu raněných a snažily se tak ulehčiti práci nosičů raněných. Obtížné situaci zdravot. služby pluků, které vysílají od-

díly na přezvědy, je možno také čeliti přidělením jednotlivých zdravotnických aut, jichž se použije podobným způsobem jako povozů. Podle situace bude někdy výhodno dopravovati těmito auty raněné od přezvědných částí přímo k brigádní ambulanci, aniž by prošli sběrnou.

Brigádní obvaziště bude se nalézati ve středu celé, obyčejně vějířovité sestavy a jeho umístění přizpůsobí se pohybum brigády tím, že jednotlivé sekce ambulance budou střídavě zřizovati nová brigádní obvaziště. Chod zdravotnické služby u jezdecké brigády na zvědách je třeba řešiti hlavně vhodnou organizací dopravy raněných a jestliže armáda nepřidělí brigádě posilu zdravotnických aut, bude účelné, když velitelství brigády dá zdravotnické službě k dispozici 2—3 nákladní auta k zesílení zdravotnické autokolony zvláště pro převoz raněných ze sběrů k ambulanci. Doprava střeliva nebo jiného materiálu není u jezdeckta na zvědách tak velká, aby brigáda nemohla několika nákladních aut použití speciálně pro dopravu raněných.

Za ofensivní bude zdravotnická služba jezdecké brigády fungovat celkem obdobně jako u jiných vyšších jednotek. Poněvadž však boj jezdeckta má jiný ráz nežli boj pěchoty, bude také činnost obvazišť poněkud odlišná. Jezdeckto nevede dlouho trvající útoky, útočí většinou náhle a s omezeným cílem, provádí rychle přesuny i během bojových akcí a proto musí obvaziště zůstat především vždy dosti pohyblivá, aby se mohla neustále přizpůsobovat pohybu jednotek, to znamená, že se nesmějí zatížit hromaděním raněných, nýbrž musí usilovat co nejvíce o rychlý odsun všech raněných, jakmile se jim dostalo nejnnutnějšího ošetření. Co se týká brigádní ambulance, má být alespoň jedna sekce neustále připravena k pohybu, tedy ne celá etablována již na počátku útoku brigády.

Obranná akce jezdecké brigády se jeví většinou jako boj na zdrženou, při kterém jednotlivé skupiny jejich sil operují podél určených os. K těmto osám půjde také odliv raněných od bojujících jednotek a proto musí být na nich rozděleny i prostředky zdravotnické služby, a podél nich postupně ustupovat za linie, které jednotky brigády obsadí. Shromažďovat raněné z plukovních obvazišť na jednom centrálně položeném brigádním obvazišti ztěžovalo by jen celkový chod odsunu, který za boje na zdrženou musí být rychlý. Proto rozdělí brigády sekce zdravotnické ambulance na jednotlivé osy a přidělí jim dopravní prostředky, aby mohly odsun provádět samostatně. Proti ofensivním akcím je v boji na zdrženou odsun částečně zjednodušen a ulehčen postupným ústupem, kterým se zkracuje délka odsunových převozů.

Při nájezdech může zdravotnická služba pluků postupovati podobně jako při dlouhých a rychlých pochodech, totiž shromažďovati raněné na určitých místech a oznamovati tato místa brigádě, která je co možná dá sebrati a odvézt. Charakter této akce jezdeckta dává však jen malou naději, že se odsun raněných dá úspěšně provést, a často bude nutno zanechat alespoň část raněných na místě.

Veterinářská služba.

Za nynějšího stavu organisace veterinářské služby bude třeba pro odsun koní u jezdeckých brigád improvizovat sběrnou, poněvadž brigády nejsou vybaveny veterinářskou ambulancí.

V ubytování a za pochodů 20—30 km bude činnost veterinářské služby u jezdecké brigády podobná jako u pěší divise. Zvěrolékař ošetří nemocné a raněné koně a odešle ty, jejichž léčení potrvá delší dobu, do brigádní sběrný. (V dlouho trvajícím ubytování nebo v obraně může ovšem býti improvizována brigádní ošetrovna koní.) Koně bývají do brigádní sběrný odsunováni většinou pochodem. Koně neschopní pochodu nebo takoví, jejichž stav by se pochodem zhoršil, musí býti přivezeni na autech. Další odsun ze sběrný půjde k některé železniční stanici, odkud by nemocní koně mohli být vračejícími se prázdnými soupravami převezeni do armádní koňské nemocnice. Proto bude výhodné, aby v ubytování byla sběrna zřízena co možná u železniční stanice a také za pochodů postupovala — dovolí-li to situace brigády — podél železniční trati. Snaha umístit sběrnou u železnice nesmí však vésti k tomu, aby byla příliš daleko od vojskových těles, poněvadž by mužstvo doprovázející nemocné koně zůstalo zbytečně dlouho vzdáleno od svých jednotek.

Ve většině případů bude sběrna v místech nemajících železničního spojení. Jakmile se pak u ní nahromadí větší počet nemocných koní schopných pochodu, bude utvořen oddíl s potřebným doprovodem a odeslán k železniční stanici. Za pochodu musí se tak stát včas, aby sběrna nebyla znehybněna a mohla čas od času postoupiti za brigádu. Koně neschopní pochodu jsou převáženi auty již od jednotek do sběrný a tu je pak výhodné, aby auta pokračovala bez delší zastávky v cestě až k odsunové stanici.

Za dlouhých a rychlých pochodů je potřeba, abychom měli dvě sběrný, které by se postupně překročovaly tak, aby vždy jedna z nich byla dostatečně blízko pochoduujících jednotek, aby byla v odpovídajícím čase dosažitelná a aby mohla přijímat oznámení veterinářské služby pluků o tom, kde a kolik koní neschopných pochodu bylo zanecháno, a účelně organisovat sebrání a odsun těchto koní svými auty.

U brigády na zvědech a v krytu bude odsun koní ztížen velkou šířkou fronty podobně jako chod ostatních služeb.

V boji na zdrženou závisí odsun nemocných a raněných koní na délce doby, po kterou jednotky na jednotlivých pozicích prodlejí. Při pomalém průběhu zdržovacích akcí bude možno odsunovat koně do jedné brigádní sběrný, umístěné za středem obranné sestavy brigády. Při rychlejším průběhu boje na zdrženou nepostačí jedna sběrna, protože nebude dosti času k shromáždění raněných a nemocných koní z celé fronty na jednom místě. Proto musí pak veterinářská služba zřídit sběrný dvě, a to na těch osách akce brigády, podél kterých operují valné části jezdecktva. V obou případech, ať již jde o jednu nebo dvě sběrný, musí být pro ně volena dostatečně vzdálená od bojujících jednotek, aby při náhlém ústupu jednotek z jedné pozice na druhou nebyly sběrný nuceny zanechat shromáždě-

děné koně na místě a mohly je odeslat zpět dříve, než samy ustoupí. Proto se umísťují sběrný asi 8—10 km za postupnými posicemi.

U brigády v útoku se umístí sběrna naopak co možná blízko první linie (4—5 km), aby se útočící jednotky mohly co nejrychleji zbavit raněných koní. Jinak jde odsun koní za útoku podobným způsobem jako za ostatních akcí a šéfveterináři pluků mohou před započatím útoku zřídit i jakási plukovní obvaziště za stanovištěm naručních koní.

Nejvíce ztížen je odsun koní u brigády za nájezdu, kdy bude záviset na rychlosti postupu, na jistotě komunikačního spojení, na vzdálenosti od hlavního dějiště operací armády a na tom, půjde-li nájezd na vlastním nebo na cizím území. Obvykle bude veterinářská služba s to odsunout jen část nemocných a raněných koní, často nebude možno odsun provést vůbec.

Z tohoto stručného nástinu odsunu koní u jezdecké brigády za různých operací vidíme, že pro zajištění jeho chodu je potřeba zvláštního, velmi pohyblivého orgánu veterinářské služby, a proto se zdá, že by bylo záhodno — a také se na to již pomýšlí — aby jezdecké brigády byly vybaveny automobilizovanými veterinářskými ambulancemi a nemusily se spokojit improvisací sběren, pro které nemají ani dostatek personálu, ani speciálních dopravních prostředků. V ubytování, za pochodů 20—30 km a v obraně lze improvisace sběren koní poměrně lehce provést. Při rychlých a dalekých přesunech a ofensivních akcích atd. však nynější prostředky veterinářské služby jezdeckých brigád asi sotva postačí, zvláště vyžaduje-li průběh operací zřízení dvou sběren. Zásady chodu služby zůstávají stejné, ať jde o improvisaci nebo počítáme-li s organicky přičleněnou veterinářskou ambulancí. Tato ambulance by byla snad nejvýhodněji organisována tak, aby byla dělitelná a mohla zřídit dvě sběrný. Minimálně by měla mít asi toto složení:

1 důstojník veterinář, 1 rotmistr podkovář, asi 10 poddůstojníků a vojnů, 2—3 auta (zřízená pro dopravu koní a pro veterinářský materiál).

Ženíjní služba.

Pro ženíjní službu nemá jezdecká brigáda žádných zvláštních orgánů. Menší zásoba technického materiálu je u jezdecké ženíjní rotý brigády. Je-li třeba dalšího materiálu, musí jej dodat armáda vlastními prostředky. Normálně je potřeba technického materiálu jezdeckých jednotek malá a proto nynější organisace jejich ženíjní služby obvykle postačí. Vyskytne-li se v některých případech větší potřeba ženíjního materiálu, musí být zásobování improvisováno podle zásad, platných pro ženíjní službu divisi. Trvale přidělené zvláštní orgány ženíjní služby by jezdecké brigády zbytečně zatěžovaly.

Závěr.

Vybavení našich jezdeckých brigád orgány služeb zdá se na první pohled dosti skrovné, ne-li nedostatečné. Poněvadž však způsob používání jezdeckých brigád vyžaduje, aby byly co nejpohyblivější, nemůže se pomýšlet na to dát jim více orgánů služeb, nežli

nyní mají (mimo veterinářskou ambulanci). Nesmějí být zatíženy službami, kterých nevyhnutelně nepotřebují. Proto musí být pro zásobování a odsuny u jezdeckých brigád hledán způsob chodu služeb, který by jednak zajišťoval uspokojení materiálních potřeb jednotek za všech situací, jednak vyhovoval organizaci jejich služeb. V předchozích statích bylo zhruba naznačeno, jakými úvahami třeba se řídit, aby štáb jezdecké brigády a přednostové služeb našli vhodné řešení této otázky pro různé situace. Úvahy se omezily na chod hlavních služeb, protože o ostatních není třeba se šířit, poněvadž nejsou buď vůbec u jezdeckých brigád zastoupeny, jako na př. služba vozatajská, nebo působí jako u divisi (četnictvo, pošta atd.).

Major gšt. Frant. Mašek:

Jaký materiál by mělo mít jezdecké dělostřelectvo?

V organizaci naší vyšší jezdecké jednotky je vyhrazeno důležité místo jezdeckému dělostřelectvu.

Po zkušenostech ze světové války třeba dbáti, aby nedostatky, jež v tom oboru byly zjištěny, byly odstraněny, neb omezeny na míru nejmenší. Změnou způsobu boje jezdeckta projevila se nutnost vhodného dělostřelectva v míře daleko větší a také úkoly značně vzrostly. Co požadujeme od jezdeckého dělostřelectva?

I. Musí podporovati boj menších jezdeckých jednotek při ofensivních akcích.

Musí proto býti s to následovati za těmito menšími jednotkami v terénu, zahajovati rychle palbu a snadno a rychle se přemísťovati.

Cíle, které bude potírati, nebudou mít obyčejně velkou odolnost. Budou to ponejvíce malé skupiny pěchoty nebo jezdeckta, buď v pohybu nebo jen málo zakopané. Neutralisace takových cílů bude tedy snadno dosaženo.

Účelem této neutralisace nebude ovšem umlčení celých frontových úseků, nýbrž jen jednotlivých, zvláště důležitých odporů (výhodné pozorování, rozsáhlé flankování), aby tak v palebné soustavě vznikly mezery, kterých jezdeckto využije k postupu.

Zjistiti tyto odpory v terénu bude dosti obtížné. Letectvo je bude jen těžko nacházet a proto ve velké většině případů budou objeveny teprve, až se projeví svou činností proti postupujícímu jezdecktu. To bude nepochybně zastaveno však, když měl nepřítel čas k organizaci palby, neboť jezdecké prvky nenaleznou mezery, jimiž by mohly pronikati. Jde nyní o to, aby tato zastávka byla co nejkratší, neboť čas je pro jezdeckto svrchovaně důležitým činitelem. Proto musíme od dělostřelectva požadovati rychlé a při tom přesné provedení palby.

Uvážíme-li, že dělostřelectvo do této doby bylo na pochodu, protože jeho činnosti nebylo dosud potřebí, vidíme, že takový úkol může řešit jen s palebným postavením, které je blízko pozorovatelný, neboť čím blíže pozorovatelný, tím kratší je spojení a tím rychlejší zahájení palby.